

สถานประกอบการสปาในบาหลี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในสถานประกอบการสปาในบาหลี มีจำนวน 60 คน จากสถานประกอบการสปา 12 แห่ง ได้แก่

1. Anantara Hotel Spa
2. Anantara Seminyak Bali
3. Bali Orchid Spa
4. Biwana Spa
5. Kirana Spa
6. Ni Duty Cash Arin Spa
7. Ni Mado Arar Spa
8. Nusa Dua Spa
9. Remede Spa
10. Royal Kirana Spa and Wellness
11. The Legian Bali Spa
12. The Spa at Samaya Seminyak Bali

ตารางที่ 4.31 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในสถานประกอบการสปาในบาหลี

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของสปา		
Day Spa	11	18.33
Hotel/Resort Spa	44	73.33
Destination Spa	5	8.34
รวม	60	100.00
2. ตำแหน่ง		
เจ้าของกิจการ	1	1.67
ผู้ดำเนินการ	11	18.33
ผู้ให้บริการ	48	80.00
รวม	60	100.00
3. เพศ		
หญิง	55	91.66
ชาย	5	8.33
รวม	60	100.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4. อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	5	8.33
25 – 30 ปี	18	30.00
31 – 35 ปี	28	46.66
36 – 40 ปี	7	11.66
41 – 45 ปี	2	3.33
มากกว่า 45 ปี	0	0
รวม	60	100.00
5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
น้อยกว่า 1 ปี	4	6.67
1 – 3 ปี	24	40.00
4 – 5 ปี	10	16.67
6 – 10 ปี	5	8.33
11 – 15 ปี	14	23.33
มากกว่า 15 ปี	3	5.00
รวม	60	100.00
6. จำนวนบุคลากรในสถานประกอบการเฉลี่ยตามประเภทของสปา		
Day Spa เฉลี่ย	8 คน	
Hotel/Resort Spa เฉลี่ย	13 คน	
Destination Spa เฉลี่ย	40 คน	

จากตารางที่ 4.31 พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการสปาประเภท Hotel/ Resort Spa คือร้อยละ 73.33 มากที่สุด รองลงมาคือทำงานในสถานประกอบการสปาประเภท Day Spa ร้อยละ 15.00 และทำงานใน Destination Spa ร้อยละ 8.34 ตามลำดับ

ด้านตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะทำงานในตำแหน่งผู้ให้บริการ คือร้อยละ 80.00 มากที่สุด รองลงมาคือตำแหน่งผู้จัดการ คือร้อยละ 18.33 และเจ้าของกิจการ คือร้อยละ 1.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือเพศหญิงร้อยละ 91.66 และเพศชายร้อยละ 8.33 ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 31-35 ปี มีร้อยละ 46.66 รองลงมาคืออายุระหว่าง 21-30 ปี มีร้อยละ 30.00 อายุระหว่าง 36-40 ปี มีร้อยละ 11.66 อายุต่ำกว่า 25 ปี มีร้อยละ 8.33 และอายุระหว่าง 41-45 ปี มีร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามที่การทำงานที่สปาจะแตกต่างกันไป กล่าวคือ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1-3 ปี จะมีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 40.00 รองลงมาคือผู้ที่ดำรงตำแหน่งระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 23.33 ผู้ที่ดำรงตำแหน่งระหว่าง 4-5 ปี ร้อยละ 16.67 ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี ร้อยละ 8.33 ผู้ที่ดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 6.67 และผู้ที่ดำรงตำแหน่งมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ในด้านจำนวนบุคลากรที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการสปา หากเฉลี่ยโดยแบ่งแยกตามประเภทของสปา พบว่า Destination Spa มีจำนวนมากที่สุด คือเฉลี่ยอยู่ที่ 40 คน รองลงมาคือ Hotel/Resort Spa เฉลี่ยอยู่ที่ 13 คน และ Day Spa เฉลี่ยอยู่ที่ 8 คน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านศักยภาพของสถานประกอบการสปาในบาหลี

ตารางที่ 4.32 สรุปค่าสถิติเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการในอนาคตต่อศักยภาพของสถานประกอบการสปาในบาหลี ในภาพรวมทุกด้าน (N=60)

ศักยภาพรวมทั้ง 7 ปัจจัย	ระดับความคิดเห็น					
	สภาพที่เป็นจริง			ความต้องการในอนาคต		
	\bar{x}	SD	แปลผล	\bar{x}	SD	แปลผล
1. ด้านการบริการ	4.68	0.33	มากที่สุด	4.88	0.21	มากที่สุด
2. ด้านบุคลากร	4.58	0.36	มากที่สุด	4.87	0.22	มากที่สุด
3. ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์	4.57	0.35	มากที่สุด	4.84	0.33	มากที่สุด
4. ด้านการจัดการองค์กร	4.55	0.34	มากที่สุด	4.83	0.25	มากที่สุด
5. ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.60	0.39	มากที่สุด	4.85	0.22	มากที่สุด
6. ด้านหลักสูตรและครูผู้สอน	4.53	0.40	มากที่สุด	4.86	0.25	มากที่สุด
7. ด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ฝึกอบรม	4.42	0.42	มากที่สุด	4.82	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 4.32 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการในอนาคตของศักยภาพสถานประกอบการสปาในบาหลีในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน สำหรับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริง สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศักยภาพทั้ง 7 ด้าน ของสถานประกอบการของตนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริการ (\bar{x} = 4.68) ด้านบุคลากร (\bar{x} = 4.58) ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์ (\bar{x} = 4.57) ด้านการจัดการองค์กร (\bar{x} = 4.55) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม (\bar{x} = 4.60) ด้านหลักสูตรและครูผู้สอน (\bar{x} = 4.53) และด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ฝึกอบรม (\bar{x} = 4.42) ตามลำดับ สำหรับค่าการกระจายของ

ข้อมูล เมื่อพิจารณาถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของข้อมูลทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 0.42 แสดงว่า ค่าการกระจายของข้อมูลมีการกระจายน้อย นั่นคือ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงของศักยภาพสถานประกอบการสปาของตนในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ใกล้เคียงกัน

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในอนาคตของศักยภาพสถานประกอบการสปาในภาพทั้ง 7 ด้าน สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานประกอบการสปาของตนยังมีความต้องการในอนาคตเกี่ยวกับศักยภาพทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริการ ($\bar{x} = 4.88$) ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 4.87$) ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ($\bar{x} = 4.84$) ด้านการจัดการองค์การ ($\bar{x} = 4.83$) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.85$) ด้านหลักสูตรและครูผู้สอน ($\bar{x} = 4.86$) และด้านสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ฝึกอบรม ($\bar{x} = 4.82$) สำหรับค่าการกระจายของข้อมูลเมื่อพิจารณาถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของข้อมูลทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.33 แสดงว่า ค่าการกระจายของข้อมูลมีการกระจายน้อย นั่นคือ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความต้องการในอนาคตของศักยภาพสถานประกอบการสปาของตนในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ใกล้เคียงกัน

สำหรับรายละเอียดค่าสถิติและคำบรรยายเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านศักยภาพของสถานประกอบการสปาในภาพแยกตามศักยภาพรายด้านทั้ง 7 ด้าน จะแสดงในตารางที่ 46 ถึง 52 ในภาคผนวก ฐ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการของสถานประกอบการสปาในภาพ

ตารางที่ 4.33 สรุปค่าสถิติเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพ 5 ด้าน ในตำแหน่งผู้ดำเนินการของสถานประกอบการสปาในภาพรวมทุกด้าน (N=60)

อุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพ 5 ด้าน	ระดับความคิดเห็น					
	สภาพที่เป็นจริง			ความต้องการในอนาคต		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านทักษะ	4.55	0.47	มากที่สุด	4.88	0.29	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.38	0.49	มากที่สุด	4.82	0.32	มากที่สุด
3. ด้านความสามารถ	4.49	0.42	มากที่สุด	4.84	0.30	มากที่สุด
4. ด้านทัศนคติ	4.55	0.44	มากที่สุด	4.90	0.23	มากที่สุด
5. ด้านบุคลิกภาพ	4.51	0.45	มากที่สุด	4.81	0.34	มากที่สุด

ตารางที่ 4.33 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการของสถานประกอบการสปาในบาห์ลีในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน สำหรับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริง สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการทั้ง 5 ด้านในปัจจุบันนั้น อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะ ($\bar{x} = 4.55$) ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.38$) ด้านความสามารถ ($\bar{x} = 4.49$) ด้านทัศนคติ ($\bar{x} = 4.55$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.51$) ตามลำดับ สำหรับค่าการกระจายของข้อมูล เมื่อพิจารณาถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของข้อมูลทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.42 ถึง 0.49 แสดงว่า ค่าการกระจายของข้อมูลมีการกระจายน้อย นั่นคือ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการทั้ง 5 ด้านใกล้เคียงกัน

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในอนาคตด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการของสถานประกอบการสปาในบาห์ลีในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานประกอบการสปาของตนยังมีความต้องการในอนาคตเกี่ยวกับแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะ ($\bar{x} = 4.88$) ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.82$) ด้านความสามารถ ($\bar{x} = 4.84$) ด้านทัศนคติ ($\bar{x} = 4.90$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.81$) ตามลำดับ สำหรับค่าการกระจายของข้อมูล เมื่อพิจารณาถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของข้อมูลทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.34 แสดงว่า ค่าการกระจายของข้อมูลมีการกระจายน้อย นั่นคือ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความต้องการในอนาคตด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ดำเนินการทั้ง 5 ด้านใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.34 สรุปค่าสถิติเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพ 5 ด้าน ในตำแหน่งผู้ให้บริการของสถานประกอบการสปาในบาห์ลีในภาพรวมทุกด้าน (N=100)

อุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพ 5 ด้าน	ระดับความคิดเห็น					
	สภาพที่เป็นจริง			ความต้องการในอนาคต		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านทักษะ	4.38	0.53	มากที่สุด	4.78	0.34	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.51	0.42	มากที่สุด	4.80	0.35	มากที่สุด
3. ด้านความสามารถ	4.47	0.47	มากที่สุด	4.84	0.41	มากที่สุด
4. ด้านทัศนคติ	4.36	0.61	มากที่สุด	4.79	0.35	มากที่สุด
5. ด้านบุคลิกภาพ	4.55	0.47	มากที่สุด	4.78	0.35	มากที่สุด

ตารางที่ 4.34 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ให้บริการของสถานประกอบการสปาในบาห์ลี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน สำหรับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริง สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า อุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ให้บริการทั้ง 5 ด้านในปัจจุบันนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะ ($\bar{x} = 4.38$) ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.51$) ด้านความสามารถ ($\bar{x} = 4.47$) ด้านทัศนคติ ($\bar{x} = 4.36$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.55$) ตามลำดับ สำหรับค่าการกระจายของข้อมูล เมื่อพิจารณาถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของข้อมูลทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.42 ถึง 0.61 แสดงว่า ค่าการกระจายของข้อมูลมีการกระจายน้อย นั่นคือโดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ให้บริการ ทั้ง 5 ด้านใกล้เคียงกัน

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในอนาคตด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ให้บริการของสถานประกอบการสปาในบาห์ลีภาพรวมทั้ง 5 ด้าน สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานประกอบการสปาของตนยังมีความต้องการในอนาคตเกี่ยวกับแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ให้บริการทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะ ($\bar{x} = 4.78$) ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.80$) ด้านความสามารถ ($\bar{x} = 4.84$) ด้านทัศนคติ ($\bar{x} = 4.79$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.78$) ตามลำดับ สำหรับค่าการกระจายของข้อมูล เมื่อพิจารณาถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จะมีค่าเฉลี่ยโดยรวมของข้อมูลทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.34 ถึง 0.41 แสดงว่า ค่าการกระจายของข้อมูลมีการกระจายน้อย นั่นคือโดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความต้องการในอนาคตด้านแรงงานอาชีพในตำแหน่งผู้ให้บริการทั้ง 5 ด้านใกล้เคียงกัน

สำหรับรายละเอียดค่าสถิติและคำบรรยายเกี่ยวกับการรับรู้ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและความต้องการในอนาคตของอุปสงค์ด้านแรงงานอาชีพของสถานประกอบการสปาในประเทศ สิงคโปร์ แยกตามรายด้านทั้ง 5 ด้าน จะแสดงในตารางที่ 53 และ 54 ในภาคผนวก ฐ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงสถานประกอบการสปาในบาห์ลี

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามในบาห์ลีได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงสถานประกอบการสปา โดยทำการแจกแจงความถี่ และจำแนกตามประเด็นต่างๆซึ่งแสดงได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.35 ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับบุคลากร

ความคิดเห็น	ความถี่ของคำตอบ (n = 14)
1. ผู้ให้บริการควรมีการพัฒนาการบริการให้ดีและมีมาตรฐานอย่างมืออาชีพ	6
2. ผู้ให้บริการขาดความรู้เรื่องกายวิภาคศาสตร์และควรมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง	2
3. ผู้ให้บริการควรได้รับการอบรมด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง	2
4. หากผู้ให้บริการไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ควรสื่อสารด้วยภาษาอื่น เช่น เกาหลี รัสเซีย ญี่ปุ่น	1
5. ผู้ให้บริการควรมีการควบคุมอารมณ์และมีท่าทีที่เป็นมิตร	1
6. ผู้ให้บริการควรมีทัศนคติในการทำงานเป็นทีม	1
7. ควรมีการปรับค่าตอบแทนของผู้ให้บริการสูงขึ้นอีกร้อยละ 15	1

จากตารางที่ 4.35 พบว่า จากแบบสอบถามภายในบาทลีจำนวนทั้งหมด 60 ชุด มีผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนคำถามปลายเปิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพบุคลากรของสถานประกอบการสปาจำนวน 14 คน โดยตอบว่าผู้ให้บริการควรมีการพัฒนาการบริการให้ดีและมีมาตรฐานอย่างมืออาชีพ มีจำนวนมากที่สุดคือ 6 คน รองลงมามีประเด็นที่มีผู้ตอบ 2 คนเท่ากันคือ คือผู้ให้บริการขาดความรู้เรื่องกายวิภาคศาสตร์และควรมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง และผู้ให้บริการควรได้รับการอบรมด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง และมีจำนวนเท่ากัน 4 ประเด็น โดยมีผู้ตอบประเด็นละ 1 คน คือหากผู้ให้บริการไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ควรสื่อสารด้วยภาษาอื่น เช่น เกาหลี รัสเซีย ญี่ปุ่น ผู้ให้บริการควรมีการควบคุมอารมณ์และมีท่าทีที่เป็นมิตร ผู้ให้บริการควรมีทัศนคติในการทำงานเป็นทีม และควรมีการปรับค่าตอบแทนของผู้ให้บริการสูงขึ้นอีกร้อยละ 15

ตารางที่ 4.36 ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงด้านอื่นๆ

ความคิดเห็น	ความถี่ของคำตอบ (n = 5)
1. ปัญหาน้ำไม่สะอาด	1
2. สถานประกอบการควรเพิ่มบริการอื่น เช่น การนวดบำบัด หรือ โยคะ	1
3. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของสถานประกอบการสปา	1
4. ควรมีการพัฒนาด้านสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน	1
5. ควรมีการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือผลิตภัณฑ์ที่หาได้ในท้องถิ่น	1

จากตารางที่ 4.36 พบว่า จากแบบสอบถามภายในบาทลีจำนวนทั้งหมด 60 ชุด มีผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนคำถามปลายเปิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพด้านอื่นๆของสถานประกอบการสปาจำนวน 5 คน คือมีความคิดเห็นจำนวนเท่ากับ 5 ประเด็น โดยมีผู้ตอบประเด็นละ 1 คน คือปัญหาน้ำไม่สะอาด สถานประกอบการควรเพิ่มบริการอื่น เช่น การนวดบำบัด หรือโยคะ ควรมีการพัฒนาศักยภาพของสถานประกอบการสปา ควรมีการพัฒนาด้านสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน และควรมีการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำได้ในท้องถิ่น